

## Tisková zpráva

### Občané o členství České republiky v NATO – leden 2019

- ⊙ S členstvím ČR v Severoatlantické alianci je spokojeno 58 % českých občanů, více než pětina je nespokojená (22 %).
- ⊙ Česká veřejnost je rozpolcena v tom, zda členství naší země v NATO je zárukou nezávislosti ČR nebo formou podřízenosti ČR cizím mocnostem.
- ⊙ Čeští občané se většinou kloní k názoru, že členství v NATO zajišťuje mír a bezpečnost ČR a zvyšuje mír a stabilitu v Evropě.
- ⊙ Názory české veřejnosti na členství naší země v NATO jsou v posledních letech poměrně stabilní.

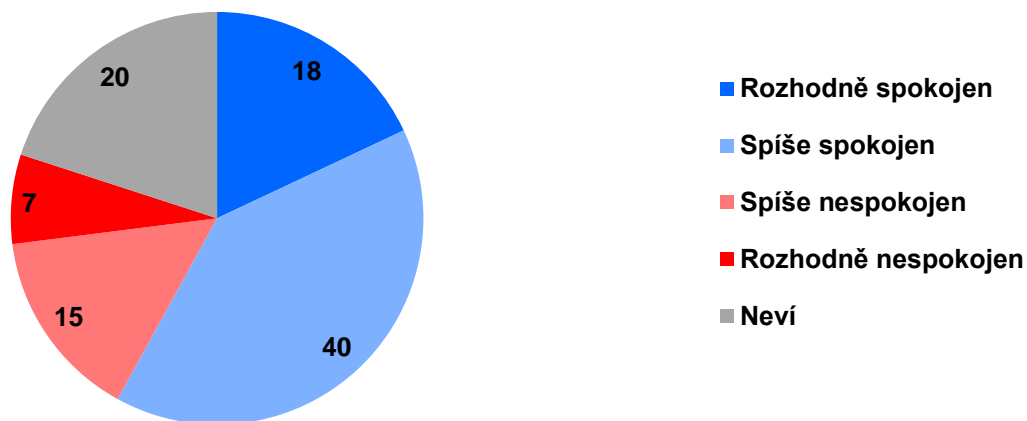
Zpracovala:  
Naděžda Čadová  
Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.  
Tel.: 210 310 588; e-mail: nadezda.cadova@soc.cas.cz



V lednovém šetření se Centrum pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR, v.v.i., zaměřilo na hodnocení členství České republiky v NATO.

Všem respondentům byla položena otázka na spokojenost občanů s tímto členstvím (viz graf 1). Necelá jedna pětina respondentů (18 %) je s členstvím České republiky v NATO rozhodně spokojena a další dvě pětiny (40 %) dotázaných jsou spíše spokojeny. 15 % dotázaných je se skutečností, že je ČR členem NATO, spíše nespokojena a 7 % se cítí rozhodně nespokojeno. Zbývajících pětina (20 %) respondentů uvedla, že na otázku neví odpověď.

**Graf 1: Spokojenost/nespokojenost s členstvím ČR v NATO (v %)<sup>1</sup>**



Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 5. – 17. 1. 2019, 1087 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

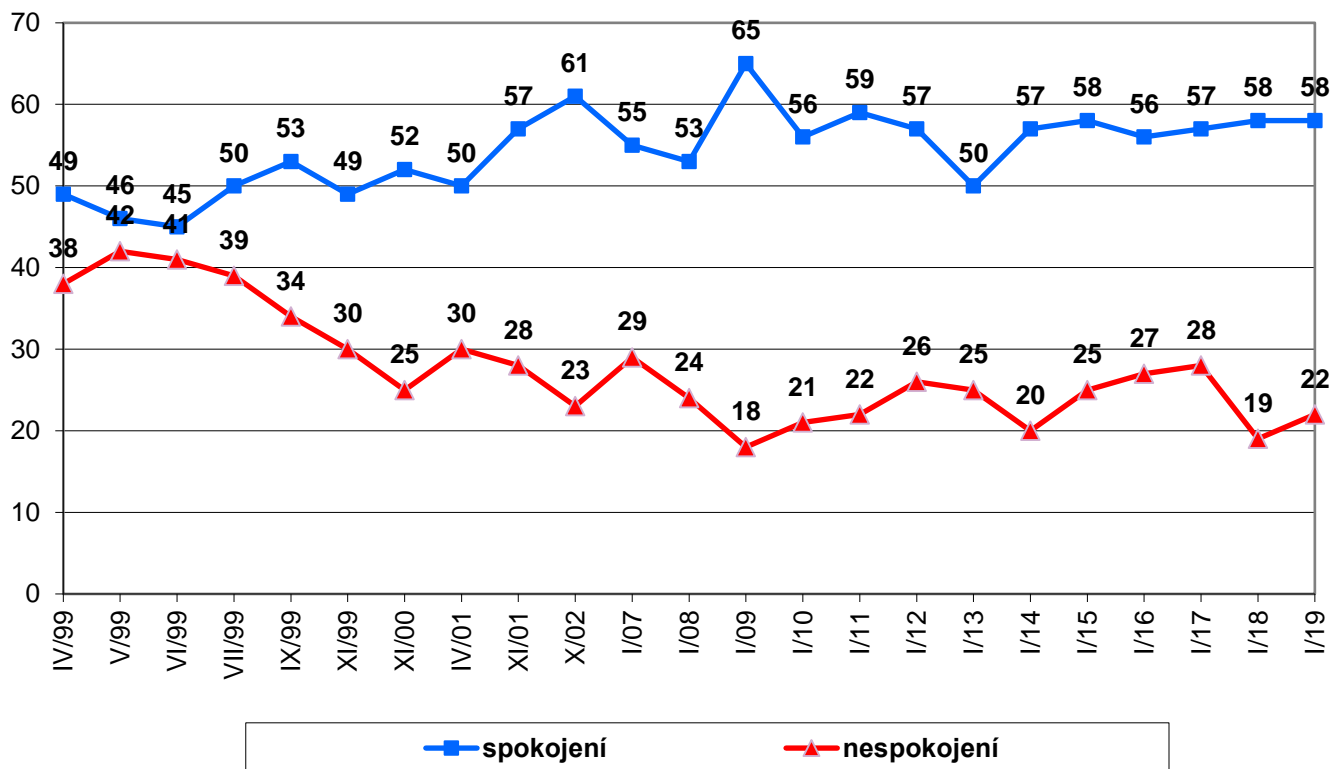
Členství v NATO schvalují spíše muži (62 % spokojených, 23 % nespokojených) než ženy (54 % spokojených, 21 % nespokojených), u žen je také výrazně vyšší podíl těch, které se k položené otázce neuměly vyjádřit a zvolily odpověď „nevím“ (25 % žen, 15 % mužů). Dále jsou s členstvím v NATO spokojeni spíše mladší lidé do 30 let, osoby s vyšším vzděláním, lepší životní úrovní vlastní domácnosti a osoby s pravicovou politickou orientací.

Vývoj vztahu českých občanů ke členství v NATO zachycuje graf 2. Oproti výzkumu realizovanému v lednu loňského roku se významně nezměnil podíl těch, kdo jsou se členstvím v této organizaci spokojeni a tento podíl tak zůstává od roku 2014 stabilní. Po loňském výrazném poklesu podílu dotázaných nespokojených s tím, že je Česká republika

<sup>1</sup> Znění otázky: „Jste spokojen, nebo nespokojen s tím, že ČR je členem NATO? Rozhodně spokojen, spíše spokojen, spíše nespokojen, rozhodně nespokojen?“

členem Severoatlantické aliance, tento podíl mírně vzrostl (o 3 procentní body), tato změna je však na hranici statistické významnosti. Zda dojde k opětovnému nárůstu negativních postojů k NATO, který byl patrný v období let 2015 až 2017, nebo se jejich podíl ustálí na hodnotách kolem jedné pětiny dotázaných, ukáže až další výzkum.

**Graf 2: Spokojenost/nespokojenost s členstvím ČR v NATO 1999-2019 (v %)**



Pozn.: Kategorie spokojení je součtem rozhodně + spíše spokojen, kategorie nespokojení je součtem rozhodně + spíše nespokojen. Dopočet do 100 % tvoří spontánní odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

V šetření byly dále položeny otázky, kdy respondenti měli vybrat jeden ze dvou uvedených výroků specifikujících vztah České republiky a Severoatlantické aliance (viz tabulku 1).

45 % respondentů se přiklonilo spíše k názoru, že NATO je zárukou nezávislosti ČR, stejný podíl dotázaných (45 %) má ale názor opačný, tedy že členství v NATO je formou podřízení se ČR cizím mocnostem. Zatímco ve většině předcházejících šetřeních realizovaných od roku 2000 názor spatřující v členství v NATO spíše formu podřízenosti významně převažoval, nyní jsou podíly zastánců obou názorů prakticky shodné. Podobný výsledek jsme zaznamenali ještě v letech 2009, 2011 a v loňském roce 2018.

Druhou dvojici protikladných výroků tvořila tvrzení „Členství v NATO zajišťuje mír a bezpečnost ČR“ a „Členství v NATO zvyšuje nebezpečí, že ČR bude vtažena do vojenského konfliktu“. Více než polovina respondentů (54 %) se domnívá, že NATO zajišťuje mír a bezpečnost ČR. K druhému výroku se v lednovém šetření klonily necelé dvě pětiny dotázaných (37 %). Dosažené výsledky jsou srovnatelné s loňským šetřením. Dlouhodobě je tak patrné, že nadpoloviční většina českých občanů spatřuje v členství naší země v NATO záruku míru a bezpečnosti pro naši zemi, naopak přibližně dvě pětiny obyvatel ČR v něm spatřují riziko.

Z hlediska celé Evropy chápou NATO jako instituci zvyšující mír a stabilitu v Evropě necelé dvě třetiny dotázaných (63 %). Čtvrtina (25 %) respondentů se kloní k vnímání role NATO v Evropě z hlediska bezpečnosti negativně, když NATO označují jako instituci, která zvyšuje napětí a nejistotu v Evropě. I v případě této otázky je aktuální rozložení názorů prakticky shodné jako v loňském roce. Z dlouhodobého hlediska i zde vidíme určitou stabilitu v rozložení

názorů české veřejnosti, když přibližně dvě třetiny českých občanů věří, že NATO zvyšuje mír a stabilitu v Evropě, přibližně čtvrtina naopak v této organizaci v rámci Evropy vidí zdroj napětí a nejistoty.

**Tabulka 1: Důsledky začlenění ČR do NATO 2000-2019 (v %)<sup>2</sup>**

	2000	2001	2002	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2015	2016	2017	2018	2019
Členství v NATO je zárukou nezávislosti ČR.	38	34	42	41	40	46	40	46	42	43	45	37	40	44	45
Členství v NATO je formou podřízení se ČR cizím mocnostem.	47	50	50	54	54	48	53	48	52	51	50	56	53	45	45
Členství v NATO zajišťuje mír a bezpečnost ČR.	44	42	49	48	50	58	50	58	51	55	54	51	52	55	54
Členství v NATO zvyšuje nebezpečí, že ČR bude vtažena do vojenského konfliktu.	40	39	46	47	44	37	44	38	44	40	42	44	42	37	37
Členství ČR v NATO zvyšuje mír a stabilitu v Evropě.	56	53	71	71	66	74	69	73	67	70	69	61	64	64	63
Členství ČR v NATO zvyšuje napětí a nejistotu v Evropě.	19	19	21	21	25	19	24	20	25	23	25	30	27	24	25

Pozn.: Dopočet do 100 % v každé dvojici výroků tvoří spontánní odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

U všech tří dichotomických výroků můžeme pozorovat souvislost se stejnými proměnnými jako při hodnocení spokojenosti s členstvím naší země v NATO, byť vztah není ve většině případů tak silný, někdy ani statisticky významný. Pozitivněji vnímají roli NATO mladší respondenti, lidé s lepší životní úrovní vlastní domácnosti, dotázaní s vysokoškolským vzděláním a osoby chápající sebe jako pravicově orientované. Ženy častěji než muži u všech sledovaných výroků volily možnost „nevím“.

<sup>2</sup> Znění otázky: „Který z následujících výroků o členství České republiky v NATO se více blíží Vaším názorům?“

a) Členství v NATO je zárukou nezávislosti ČR. / Členství v NATO je formou podřízení se ČR cizím mocnostem.

b) Členství v NATO zajišťuje mír a bezpečnost ČR. / Členství v NATO zvyšuje nebezpečí, že ČR bude vtažena do vojenského konfliktu.

c) Členství ČR v NATO zvyšuje mír a stabilitu v Evropě. / Členství ČR v NATO zvyšuje napětí a nejistotu v Evropě.“

---

## Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v19-01</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>5. - 17. 1. 2019</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1087</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>233</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem- kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PM.41, PM.42</i>
<i>Kód zprávy:</i>	<i>pm190207</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>7. února 2019</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Naděžda Čadová</i>

---

## Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

---

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.

---

|